

Klimabudsjett

Klimabudsjettet er et styringsverktøy for kommunens klimaarbeid. Det inneholder en oversikt over klimatiltak som planlegges gjennomført i Moldesamfunnet for å få ned klimagassutslipp, og viser ansvaret for gjennomføring. Det innebærer rapporteringskrav på status i klimaarbeidet på linje med Molde kommunes økonomirapportering.

Klimabudsjett 2023

Klimabudsjettet for 2023 ble utarbeidet før kommunen har utarbeidet og vedtatt klima- og energiplan 2023–2036. Vi prioriterer derfor tiltak som spilles inn fra enhetene selv, og som de vurderer at de har kapasitet økonomisk og ressursmessig til å gjennomføre. Dette er tiltak som bidrar til å bygge opp klimakompetansen i kommunen og tiltak som styrker kommunens kunnskapsgrunnlag. Selv om noen av tiltakene er små og flere ikke kan tallfestes i utslippsreduksjoner, danner det grunnlaget for klimaarbeidet i årene som kommer. Det er derfor nødvendig for kommunens videre utslippsreduksjoner.

Vi håper at klima- og energiplanen, som skal vedtas i 2023, vil gi en tydelig retning for klimabudsjettene i årene som kommer, og vise hvilke kunnskapsbaserte, større tiltak vi kan gjøre som har en stor effekt på klimagassutslipp.

Moldes klimamål

Molde kommunestyre vedtok 17. juni 2021 ([PS-56/21](#)) følgende klimamål for Molde kommune og Moldesamfunnet:

- 2030: Moldesamfunnets direkte klimagassutslipp er redusert med 60 prosent i forhold til 2009, inkludert null direkte utslipp fra kommuneorganisasjonen.
- 2050: Moldesamfunnets direkte utslipp er redusert med minst 95 prosent i forhold til 2009.

Moldesamfunnets årlige direkte utslipp reduseres jevnt mot 2030 (ref. lineær interpolering). Dette innebærer kutt av i overkant 7 000 tonn CO₂-ekvivalenter per år fram til 2030.

Videre slutter Molde kommunestyre seg til følgende definisjon av «klimanøytralitet»: Balanse mellom klimafotavtrykket (direkte og indirekte utslipp) og opptak av klimagasser.

I tillegg til vedtatte utslippsmål ligger det et helhetlig mål i kommuneplanens samfunnsdel ([PS 52/21](#)) som sier at «[Moldesamfunnet er klimanøytralt i 2050](#)».

Måloppnåelse

De geografiske utslippene innenfor kommunens grenser går ned, men ikke i den takten som er nødvendig for å nå klimamålene våre. Nedgangen mellom 2009 og 2020 var på 14 prosent (se figur 1).

De tre største utslippssektorene stod til sammen for tre fjerdedeler av utslippene i kommunen i 2020: sjøfart (36 prosent), veitrafikk (24 prosent) og jordbruk (15 prosent). Mer detaljerte tall om utslipp i moldesamfunnet og fra kommuneorganisasjonen finnes her:

[Klimagassutslipp i kommunen - Molde kommune](#)

[Klimagassutslipp fra kommuneorganisasjonen - Molde kommune](#)

Figur 1: Direkte klimagassutslipp i Moldesamfunnet, 2009-2020

1 000 tonn CO₂-ekvivalenter

Kilde: Miljødirektoratet

Vi skal være en pådriver for at Moldesamfunnets klimagassutslipp reduseres med 60 prosent innen 2030. Skal Moldesamfunnet nå dette målet, må innbyggere, næringsliv, andre kommuner og forvaltningsnivåer samarbeide og legge inn en felles innsats. Det er spesielt viktig at staten følger opp nasjonale klimaambisjoner med ytterligere tiltak som muliggjør klimaomstilling på kommunalt nivå.

Direkte og indirekte utslipp

Klimagassutslipp deles ofte inn i to kategorier: **direkte** klimagassutslipp skjer innenfor kommunens grenser, mens **indirekte** klimagassutslipp skjer utenfor kommunens grenser, men som et resultat av aktiviteten innenfor grensene (for eksempel kjøp av varer produsert andre steder). De indirekte utslippene fra aktivitet i kommunen er langt større enn de direkte utslippene. Tiltakene i klimabudsjettet er plassert i tre tabeller basert på kategorisering: direkte utslipp, indirekte utslipp eller tilretteleggende aktiviteter.

Estimerte utslippsreduksjoner

Det er svært tid- og ressurskrevende å estimere utslippsreduksjoner. Det er prioritert å innhente tall på utslippsreduksjoner fra større prosjekt i kommunesamfunnet, og å gjøre utregninger på tiltak som er lettere å tallfeste. All tallfestingen av utslippsreduksjonen innebærer likevel usikkerhet. Der vi estimerer utslippskutt som innebærer større usikkerhet, gjør vi et konservativt anslag for å unngå å overestimere utslippskuttene.

Kostnader

Klimakrisens kostnader anslås å være betydelig høyere enn kostnadene knyttet til klimatiltak. Det er heller ikke alle tiltak som koster penger. Tiltakene og virkemidlene som ligger i klimabudsjettet kan finansieres på forskjellige måter: drift, investering, kommunens klimapott, eller statlige støtteordninger, som Klimasats, med videre. Tiltakstabellene viser hvordan tiltakene foreslås finansiert. De økonomiske bevilgningene ligger i drift- og investeringsbudsjettene.

Årets klimabudsjett er i hovedsak en oversikt over tiltak som finansieres innenfor budsjetttrammene. Skal moldesamfunnet nå klimamålene våre (PS-56/21), må vi få inn en økt prioritering av klimahensyn i ordinær drift. Enkelte tiltak i budsjettet er også finansiert av kommunens klimapott på 1,5 mill. kroner (drift). Muligheten til å gjennomføre flere og større klimatiltak, henger sammen med bevilget ramme til klimapotten.

Klimatiltak og virkemidler

Direkte klimagassutslipp

Tabellen inneholder tiltak og virkemidler rettet mot direkte utslipp. Tabellen viser enheten med hovedansvar for gjennomføring av og rapportering på hvert virkemiddel. Utslippssektor og utslippskilde viser til inndelingen som brukes i Miljødirektoratets utslippsregnskap for direkte klimagassutslipp. Noen av virkemidlene har fått kvantifisert hvor store utslippsreduksjoner de medfører.

Den viser klimagassreduksjonen som kan følge av virkemiddelet per år i økonomiplanperioden.
Potensiell tiltakseffekt er i tonn CO₂-ekvivalenter.

Utslippssektor og -kilde	Tiltaks nr.	Tiltak og virkemidler	Rapporterings-ansvarlig	Finansiering	Oppstartsår	Potensiell tiltakseffekt i tonn CO2-ekv			
						2023	2024	2025	2026
Veitrafikk									
▶ Personbiler og varebiler	1	Overgang til utslippsfri bilpark i kommuneorganisasjonen innen 2030				33	28	59	21
		Prosjekt: ladeinfrastruktur i tilknytning formålsbygg	Molde eiendom KF	Investeringsmidler	2022				
		Sikre at alle nye kommunale biler er elektriske	ROR-Innkjøp	Leasing: Innenfor driftsramme Kjøp: Investering	2022	18	28	59	21
	Prosjekt: lokalisering av ladeinfrastruktur og innføring av bildelingsordning	Analyse- og utviklingsavd.	Innenfor driftsramme	2022	15				
▶ Personbiler og varebiler	2	Redusere bruk av fossilkjøretøy i Moldesamfunnet							
		Opprette jevnlige møter med fylkeskommunen om gangfelt, gang- og sykkelveier	Samfunn og plan	Innenfor driftsrammene	2022				
		Prioritere myke trafikanter i vei- og mobilitetsplan	Molde bydrift	Innenfor driftsrammene	2022				
		Minst 6 prosent av parkeringsplassene til offentlige virksomheter og publikumsbygg skal ha ladepunkt for elbiler (oppfølges gjennom planverk)	Samfunn og plan	Innenfor driftsrammene	2022				
		Innføring av bildelingsordning med elbiler for innbyggere	Analyse- og utviklingsavd.	Innenfor driftsramme	2022				
		Snarveiprosjekt	Molde bydrift	Innenfor driftsramme	2023				
		Kampanjer for at barn skal gå/sykle til skolen	Fagavdeling skole	Innenfor driftsramme	2023				
		Utrede muligheter for samordning av vareleveringer til barnehagene	Barnehagene, fagavdeling, ROR-innkjøp	Innenfor driftsramme	2023				
▶ Personbiler	3	Redusere kommunalt ansattes klimabelastende reiser til, fra og i jobben							
		Utrede behovsbasert parkering (kun ansatte med behov for kjøretøy i arbeidstiden)	Personal- og organisasjonsavd.	Innenfor driftsramme	2022				
		Pilotprosjekt: støtte busskort for ansatte (i sammenheng med behovsbasert parkering)	Personal- og organisasjonsavd.	Innenfor driftsramme	2023				
		Reisepolicy tjenestereiser	Personal- og organisasjonsavd.	Innenfor driftsramme	2022				
		Elsykel til parkeringsbetjentene	Molde bydrift	Innenfor driftsramme	2023				
		Ordning hvor ansatte kan lease/kjøpe elsykler	Assisterende kommunedirektør	Innenfor driftsramme	2023				
▶ Tunge kjøretøy	4	Redusere klimagassutslippene fra vann og avløp							
		Økt avvanning av avløpsslam for å redusere transport	Molde vann og avløp KF	Investeringsmidler	2023				
▶ Busser	5	Overgang til elektriske bybusser						680	

Utslippssektor og -kilde	Tiltaks nr.	Tiltak og virkemidler	Rapporterings-ansvarlig	Finansiering	Oppstartsår	Potensiell tiltakseffekt i tonn CO2-ekv			
						2023	2024	2025	2026
		Nye elektriske bybusser fra 1.1.2025	Møre og Romsdal fylkeskommune	Ikke kommunalt	2022			680	
► Busser, personbiler	6	Økt kollektivsatsing							
		Kommunen bidrar til videreutvikling av kollektivtilbudet gjennom jevnlig dialog med fylkeskommunen og FRAM	Samfunn og plan	Innenfor driftsramme	2022				
Sjøfart									
► Passasjer	7	Redusere klimagassutslippene fra sjøfart							
		Elektrisk overfart Sølsnes-Åfarnes		Ikke kommunalt	2022			3 160	
		Landstrøm på Molde havn	Molde havn	Ikke kommunalt	2023			1 713	
Annen mobil forburning									
► Dieseldrevne motorredskaper	8	Utslippsfri maskin- og utstyrsark							
		Elektrisk parkdrift: Innkjøp av elektriske verktøy for bruk i sentrum og kirkegårdene	Molde bydrift	Innenfor driftsramme og investering	2022			2	
		Elektrisk minihjullaster til bruk på gravplasser og friområder	Molde bydrift	Investering og søkt Enova-støtte	2023			2,9	
► Dieseldrevne motorredskaper	9	Utslippsfrie byggeplasser							
		Utredning av innføring av utslippsfrie bygge- og anleggsplasser i større kommunale prosjekter fra 2025	Molde eiendom KF	Klimapotten	2022				
Diverse									
► Diverse	10	Redusere klimagassutslippene gjennom samfunns- og arealplanleggingen							
		Ansette rådgiver i prosjektstilling med ansvar for klimahensyn i arealplanleggingen	Samfunn og plan	Klimapotten, Klimasats	2022				
		Konsulentbistand oppstart arealplanarbeid	Samfunn og plan	Klimapotten	2022				
		Kompetanseheving (kurs og foredrag)	Samfunn og plan	Klimapotten	2022				
		Kommuneplanens arealdeler som klimaverktøy	Samfunn og plan	Innenfor driftsramme	2022				

Indirekte klimagassutslipp

Tabellen inneholder tiltak rettet mot kommunesamfunnets indirekte klimagassutslipp. Virkemidlene som skal gjennomføres vises under hvert tiltak. Tabellen viser enheten med hovedansvar for gjennomføring av og rapportering på virkemiddelet.

Utslippssektor og -kilde	Tiltaks nr.	Tiltak og virkemidler	Rapporterings-ansvarlig	Finansiering	Oppstartsår
Innkjøp					
11 Redusere kommunens klimagassutslipp fra anskaffelser					
		Gjennomføre minst to klimaambisiøse anskaffelser årlig	ROR-Innkjøp	Innenfor driftsramme, investering	2022
		Ansette rådgiver i prosjektstilling med ansvar for klimavennlige kommunale anskaffelser	ROR-Innkjøp	Klimapotten, Klimasats	2022
		Oppdatere anskaffelsesreglement	ROR-Innkjøp	Innenfor driftsrammene	2022
		Oppdatere anskaffelsesstrategi for ROR-Innkjøp	ROR-Innkjøp	Innenfor driftsrammene	2022
		Revidere standardformuleringer	ROR-Innkjøp	Innenfor driftsrammene	2022
		Ny sirkulær innkjøpsmetodikk knyttet til møbler og inventar for kommuneorganisasjonen (Smart Molde)	Analyse- og utviklingsavd.	Innenfor driftsrammene	2022
		Nye retningslinjer for mer klimavennlig mat og emballasje i rådhuskantinen	Voksenopplæringen	Innenfor driftsramme	2023
		Lage retningslinjer for bruk av gummiastfalt/kunstgress ved kommunale lekeplasser og barnehager	Molde Eiendom KF	Innenfor driftsramme	2023
		Lillekollen barnehage og Årølia skole: gjenbruk av møbler til nye lokaler	Lillekollen barnehage, Årølia skole	Innenfor driftsramme	2023
12 Redusere forbruk av materiell i kommunens drift					
		Helse og omsorg: nye rutiner for å redusere i bruk av engangsutstyr (f.eks. munnbind, engangshansker, skotrek)	Fagavdeling helse og omsorg	Innenfor driftsramme	2023
		Fortsette prosjekt for å sikre varig og virksomt driftsmateriell: ansette materialforvalter	Molde bydrift	Innenfor driftsramme, Klimasats	2023
		Flyt av læremidler (bøker, elektronisk utstyr) mellom skolene etter varierende elevtall	Fagavdeling skole	Innenfor driftsramme	2023
		Foliering av skolebøker for å øke levetiden	Fagavdeling skole	Innenfor driftsramme	2023
Diverse					
		Miljøfyrtårn-sertifisering av barnehagene	Fagavdeling barnehage	Innenfor driftsramme	2023
Bygg					
13 Redusere utslipp fra kommunens bygninger					
		Kompetanseheving (kurs og foredrag)	Molde eiendom KF	Klimapotten	2022
		Mer effektiv bruk av kommuneorganisasjonens areal	Molde eiendom KF	Innenfor driftsramme	2022
		I idefasen av byggeprosjekter skal det vurderes gjenbruk av eksisterende bygg, basert på livsløpsutslipp i tonn CO ₂ -ekvivalenter utredet for alle alternativ	Molde eiendom KF	Innenfor driftsramme	2022
		Solceller på Lillekollen barnehage	Molde eiendom KF	Investeringsmidler	2023
		Etablering av solceller på eksisterende bygg/anlegg	Molde eiendom KF	Investeringsmidler	2023
Energibruk					
14 Redusere klimagassutslippene fra kommunens lyspunkter					
		Gatelysstyring og utskifting av lyspunkter	Molde bydrift	Innenfor driftsramme, investeringsmidler	2022
		Utskifting av armaturer	Molde bydrift	Investeringsmidler	2022
Mat					
15 Redusere matsvinnet i Moldesamfunnet					
		Spre kunnskapen fra MatVinn-prosjektet fra Glomstua og Bergmo også til andre omsorgssenter	Fagavdeling helse og omsorg	Innenfor driftsramme	2023

Utslippssektor og -kilde	Tiltaks nr.	Tiltak og virkemidler	Rapporteringsansvarlig	Finansiering	Oppstartsår
		MatVinn-prosjekt i barnehager	Fagavdeling barnehage	Klimapott	2023
Avfall					
	16	Renovasjon			
		Lage retningslinjer for kildesortering i alle kommunens lokaler	Molde eiendom KF	Innenfor driftsramme	2023
		Pilotprosjekt: panteinnsamling i sentrum	Molde bydrift	Samarbeid med Infinitem	2023

Tilretteleggende aktiviteter

Tabellen inneholder aktiviteter som kan gi grunnlag for framtidige utslippsreduksjoner i moldesamfunnet.

Utslippssektor og -kilde	Tiltaks nr.	Tiltak og virkemidler	Rapporteringsansvarlig	Finansiering	Året tiltaket kom inn i budsjettet
Kommunikasjon og mobilisering					
▶	A	Kommunikasjon om klimaløsninger	Kommunikasjon- og serviceavd.		2022
	B	Markedsføre tilskuddsordninger som kan være aktuelle for innbyggere og næringsliv i Molde	Assisterende kommunedirektør		
Kunnskapsgrunnlag					
▶	C	Smart mobilitet	Analyse og utviklingsavd.		2022
	D	Videreutvikle kunnskapsgrunnlag for framtidige klimabudsjett (f.eks. lokal reisevaneundersøkelse, klimaverdiundersøkelse o.l.)	TPM		2022
	E	Styrke kunnskapsgrunnlag for å kunne utvikle klimavennlig mobilitet	Molde bydrift		2022
▶	F	Utrede produksjon av strøm og biogass i tilknytning til vann og avløp	Molde vann og avløp KF	Investering	2023
	G	Basert på klimaregnskap, lage tiltaksplan for reduksjon av klimagassutslipp	Molde vann og avløp KF	Investering	2023

Finansiering av klimatiltak 2023–2026

Nedenfor er en oversikt over finansiering av klimatiltak i årets klimabudsjett. En rekke av disse ville vært meldt inn og gjennomført uavhengig av klimabudsjettet, men de inkluderes her for å understreke at de bør ses i sammenheng med kommunens innsats på klimaområdet. Dette er kun en oversikt over

budsjettposter som ligger andre steder i budsjett- og økonomiplanen. Tabellene nedenfor viser enheten med ansvar for gjennomføring.

Investeringsbevilgninger

Hele 1 000

Ansvarlig enhet		2023	2024	2025	2026
Molde bydrift	Gatelysstyring – montering av styresystem per krets og utskifting tennskap	4 000	4 000		
Molde bydrift	Gatelys – utskifting armaturer			2 500	2 500
Molde bydrift	Elektrisk minihjullaster til bruk på gravplasser og friområder	950			
Molde vann og avløp KF	Ledningsfornying for å redusere innlekking/utlekking i vann, avløps- og overvannsrør	60 000	60 000	60 000	60 000
Molde eiendom KF	Prosjekt ladeinfrastruktur i tilknytning formålsbygg	3 500			
Molde eiendom KF	Solceller på Lillekollen barnehage	2 000			
Molde eiendom KF	Etablering av solceller på eksisterende bygg	6 000			

Driftsbevilgninger

Hele 1 000

Ansvarlig enhet		2023	2024	2025	2026
Analyse- og utviklingsavdelingen	Klimapott	1 550	1 550	1 550	1 550

Tiltak og virkemidler som er gjennomført i 2022

Tabellen inneholder en liste over virkemidler som stod i klimabudsjettet i budsjett 2022 og økonomiplan 2022–2025, og som er ferdig gjennomført og derfor tatt ut av budsjettet for 2023.

Utslippssektor og -kilde	Tiltaks nr.	Tiltak og virkemidler	Rapporteringsansvarlig	Finansiering	Året tiltaket kom inn i budsjettet	Estimert utslippsreduksjon totalt i tonn CO2e
Veitrafikk						
Personbiler og varebiler	2	Redusere bruk av fossilkjøretøy i Moldesamfunnet				
		Styrking av BUAs utlån av elsykler/elkassesykler	Kulturtjenesten	Klimapotten	2022	
Personbiler	3	Redusere kommunalt ansattes klimabelastende reiser til, fra og i jobben				
		Utrede hjemmekontor-policy	Personal- og organisasjonsavd.	Drift	2022	
		Møtepolicy digitale/fysiske møter	Personal- og organisasjonsavd.	Drift	2022	
		Teams-lenke i alle møteinnkallinger	Analyse- og utviklingsavd.	Drift	2022	
Sjøfart						
Passasjer	7	Redusere klimagassutslippene fra sjøfart				
		Elektrisk overfart Molde-Vestnes, og nedleggelse av hurtigbåt til Sekken	Ikke kommunalt		2022	7 661
Kommunikasjon og mobilisering						
		Tilretteleggende aktiviteter				
		Sørge for at informasjon om klimasatsingen er godt presentert og lett tilgjengelig i kommunens kommunikasjonskanaler	Kommunikasjon- og serviceavd.	Drift	2022	

Klima og bærekraft

Klimabudsjettet inngår i kommunens arbeid for å nå FNs bærekraftsmål. Bærekraftsmål 17, «samarbeid for å nå målene», fremheves i kommuneplanens samfunnsdel og er styrende for klimabudsjettarbeidet. Flere av Smart Moldes prosjekter er derfor naturligvis fremhevet i tiltakstabellene.

Klima og naturmangfold

Kommuneplanens samfunnsdel har hovedmål om å ta vare på naturmangfoldet i kommunen. Klimatiltak er ikke nødvendigvis gode naturmangfoldstiltak og det er spesielt arealendringer som truer naturmangfoldet i Norge. I utarbeidelsen av klimabudsjettet har vi hatt et helhetlig fokus og har unngått å innlemme tiltak og virkemidler som vil ha en negativ innvirkning på naturmangfoldet i kommunen.